

DIGITAL TEXNOLOGIYALAR ASRIDA O‘SMIRLARNING MAFKURAVIY IMMUNITETINI SHAKLLANTIRISH TAMOYILLARI

Sitora Akbarovna Ikromova

Osiyo xalqaro universiteti Dotsenti p.f.f.d.(PhD)

Annotatsiya: Mazkur maqolada digital texnologiyalar asrida o‘smirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirish masalalari yoritilgan. Raqamli muhitning o‘smirlar dunyoqarashi va psixologik holatiga ta’siri tahlil qilinib, axborot xurujlariga qarshi mafkuraviy himoyani shakllantirish tamoyillari ko‘rib chiqiladi. Mafkuraviy immunitetni mustahkamlashda ta’lim tizimi, oila va jamiyatning roli muhim ahamiyat kasb etishi ta’kidlangan. Maqolada zamonaviy texnologiyalar vositasida o‘smirlarga ijobiy ta’sir ko‘rsatish usullari ham muhokama qilinadi.

Kalit so‘zlar: digital texnologiyalar, mafkuraviy immunitet, o‘smirlar, axborot xurujlari, psixologik ta’sir, ta’lim tizimi, ijtimoiy tarmoqlar.

Kirish

Digital texnologiyalar zamonaviy hayotning ajralmas qismiga aylangan bo‘lsa-da, ular o‘smirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirishda yangi imkoniyatlar va qiyinchiliklarni birga olib kelmoqda. Mafkuraviy immunitet – bu shaxsning noto‘g‘ri va zararli ta’sirlarga qarshilik ko‘rsatish qobiliyati bo‘lib, u o‘smirlarni manipulyatsiya, ekstremizm va boshqa salbiy ta’sirlardan himoya qilishda muhim rol o‘ynaydi. Ushbu maqolada digital texnologiyalar asrida o‘smirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirishning asosiy tamoyillari va ularning amaliy qo‘llanilishi haqida to‘liq ma’lumot beriladi.

Asosiy qism

Digital texnologiyalar o‘smirlar uchun bilim olish, kommunikatsiya va ijtimoiy faollikni rivojlantirishda katta imkoniyatlar yaratadi. Biroq, ular shu bilan birga salbiy ta’sirlarni ham keltirib chiqaradi. Ijtimoiy tarmoqlar, onlayn platformalar va digital kontent o‘smirlarni manipulyatsiya qilish, ularning fikrlash tarziga ta’sir o‘tkazish va hatto ekstremistik g‘oyalarni tarqatish uchun ishlatilishi mumkin. Shuning uchun o‘smirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirish zamonaviy ta’lim va tarbiyaning eng muhim vazifalaridan biridir. Raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan bugungi kunda o‘smirlarning dunyoqarashi va mafkuraviy qarashlari shakllanishida internet, ijtimoiy tarmoqlar va boshqa axborot manbalarining o‘rni ortib bormoqda. O‘smirlik davri shaxs shakllanishining eng muhim bosqichlaridan biri bo‘lib, bu davrda ular turli axborotlarni tanqidiy tahlil qilish qobiliyatiga ega emasligi sababli, manipulyativ va destruktiv axborotlarning ta’siriga tushib qolish ehtimoli yuqori bo‘ladi. Shuning uchun mafkuraviy immunitetni shakllantirish hozirgi globallashuv sharoitida dolzarb masalalardan biri sanaladi.

Raqamli texnologiyalar asrida o‘smirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirish uchun bir nechta muhim tamoyillar mavjud. Birinchi navbatda, tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish lozim. O‘smirlar har qanday axborot manbalariga shubha bilan yondashib, ularni obyektiv baholashni o‘rganishlari zarur. Bunga erishish uchun ta’lim tizimi ichida maxsus dasturlar ishlab chiqilishi va ularni maktab o‘quv dasturlariga integratsiya qilish muhim sanaladi.

Ikkinchi tamoyil sifatida media savodxonlikni oshirish zarurati ta’kidlanadi. O‘smirlarga internet va ijtimoiy tarmoqlardagi axborotning ishonchliligini tekshirish usullari o‘rgatilishi lozim. Media

savodxonlik orqali ular yolgʻon maʼlumotlarni haqiqiy axborotdan ajratishni oʻrganadilar va radikal gʻoyalarga qarshi immunitet hosil qiladilar.

Shuningdek, oilaning taʼsiri ham juda katta ahamiyatga ega. Ota-onalar farzandlari bilan ochiq muloqotda boʻlishlari, ularning internetdan foydalanish odatlarini kuzatib borishlari va kerak boʻlsa, ularni yoʻnaltirishlari lozim. Oʻsmirlar bilan ishonchli aloqa oʻrnatish orqali destruktiv axborotlarning oldini olish mumkin.

Jamiyat ham bu jarayonda faol ishtirok etishi kerak. Yoshlar bilan ishlaydigan mutaxassislar, pedagoglar va psixologlar oʻsmirlarga mafkuraviy immunitetni shakllantirish boʻyicha trening va seminarlar tashkil etishlari lozim. Bu orqali oʻsmirlarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, ularni turli mafkuraviy tahdidlardan himoya qilish mumkin boʻladi.

Zamonaviy texnologiyalar vositasida oʻsmirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirishda innovatsion yondashuvlar ham muhim oʻrin tutadi. Masalan, ijobiy va tarbiyaviy ahamiyatga ega boʻlgan multimedia materiallarini yaratish, yoshlar uchun ijtimoiy tarmoqlarda ishonchli va foydali kontentni targʻib qilish samarali usullardan biri boʻlishi mumkin.

Raqamli muhitda oʻsmirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirish dolzarb masala boʻlib, bu jarayonda taʼlim, oila va jamiyatning uzviy hamkorligi muhim rol oʻynaydi. Tanqidiy fikrlash, media savodxonlik va ishonchli axborot manbalaridan foydalanish orqali yoshlarni mafkuraviy xavflardan himoya qilish mumkin. Shu sababli, bu borada tizimli va strategik yondashuvni amalga oshirish zarur.

Xulosa

Raqamli texnologiyalar taraqqiyoti oʻsmirlarning hayotiga bevosita taʼsir oʻtkazmoqda. Bu jarayonda ularning mafkuraviy immunitetini shakllantirish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Tanqidiy fikrlash, media savodxonlik va innovatsion yondashuvlar orqali yoshlarni destruktiv axborotlardan himoya qilish mumkin. Taʼlim tizimi, oila va jamiyatning birgalikdagi saʼy-harakatlari orqali oʻsmirlarga barqaror mafkuraviy immunitet shakllantirish ham mumkin boʻladi. Bu esa ularning shaxs sifatida shakllanishida mustahkam poydevor yaratadi va kelajakda mafkuraviy barqarorlikni taʼminlashga xizmat qiladi. Digital texnologiyalar asrida oʻsmirlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirish zamonaviy taʼlim va tarbiyaning eng muhim vazifalaridan biridir. Media savodxonligini oshirish, axloqiy tarbiya, ijtimoiy masʼuliyatni shakllantirish va psixologik qoʻllab-quvvatlash kabi tamoyillar orqali oʻsmirlarni salbiy taʼsirlardan himoya qilish mumkin. Digital texnologiyalarni qoʻllab, oʻsmirlarni mafkuraviy immunitetni mustahkamlashga yoʻnaltirilgan taʼlim va tarbiya dasturlarini ishlab chiqish va joriy etish zarur. Ota-onalar va taʼlim muassasalari ham ushbu jarayonda faol ishtirok etishi lozim. Faqatgina shu yoʻl bilan oʻsmirlarni zamonaviy dunyoning salbiy taʼsirlaridan himoya qilish va ularni mafkuraviy jihatdan mustahkam shaxslar sifatida tarbiyalash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

Икромова, С. А. (2024). ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ ПСИХОЛОГИИ В ЖИЗНИ ЧЕЛОВЕКА. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 26-31.

Ikromova, S. A. (2024). INTELLEKT VA IQBOL: KOGNITIV PSIXOLOGIYA. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 99-104.

Икромова, С. А. (2024). ОСНОВНЫЕ ОБЩИЕ ПОНЯТИЯ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПСИХОЛОГИИ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 20-25.

Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МОЛОДЕЖИ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ КРИЗИСЫ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 29-35.

Икромова, С. А. (2024). ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЕ ПРОЦЕССЫ И ПАМЯТЬ ЧЕЛОВЕКА. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 59-65.

Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK SALOMATLIK VA UNING JAMIYATDAGI ROLI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 93-98.

Икромова, С. А. (2024). КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ И ТЕРАПИЯ ЛЮДЕЙ В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 8-14.

Икромова, С. А. (2024). ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПСИХОЛОГА. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 63-68.

Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ И ИХ РЕШЕНИЯ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 46-52.

Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK YORDAMNING ASOSIY USULLARI: MASLANATLASHUV VA TERAPIYA. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 87-92.

Ikromova, S. A. (2024). EMOTSIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIK TA'SIRI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 105-110.

Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING DAVOLASH USULLARI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 75-80.

Икромова, С. А. (2024). ЭМОЦИИ И ИХ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ЭФФЕКТЫ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 49-55.